

การสร้างมาตรฐานการพยาบาลตามแนวคิดของเมสัน

ฐานิกา บุขมมงคล*

มาตรฐานการพยาบาล มีความจำเป็นต่อวิชาชีพพยาบาล เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นเลิศในการบริการพยาบาล (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2538) มาตรฐานการพยาบาลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการควบคุมคุณภาพการพยาบาล ทำให้การพยาบาลสามารถประเมินคุณภาพได้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ อันจะนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญคือ การประกันคุณภาพการพยาบาล(แซไช ซาญบัญญัติ, 2545) หากปราศจากมาตรฐานการพยาบาลแล้วจะทำให้ไม่สามารถอธิบายให้สังคมรับรู้ถึงระดับคุณภาพการพยาบาลที่ชัดเจนได้ ทำให้วิชาชีพพยาบาลขาดเอกลักษณ์และขาดความน่าเชื่อถือ (Mason, 1994)

1. ความหมายของมาตรฐานการพยาบาล

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐานการพยาบาลไว้ดังนี้

กองการพยาบาล (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า มาตรฐานการพยาบาล (Nursing standard) หมายถึง ข้อความที่อธิบายแนวทางการปฏิบัติหรือวิธีดำเนินการที่ครอบคลุมขอบเขตของการพยาบาล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกำหนดให้มีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลที่ดีต่อการดูแล หรือให้บริการแก่ผู้ใช้บริการทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชน

Mason (1994) ได้ให้ความหมายไว้ว่า มาตรฐานการพยาบาล (Nursing standard) หมายถึงข้อความหรือคำอธิบายเกี่ยวกับคุณภาพของการพยาบาลที่มีความตรง (Valid) และชัดเจน (Explicit) เพื่อแสดงถึงคุณภาพการพยาบาล สิ่งที่ยังกระทำและผลลัพธ์ที่คาดหวัง

Nicholls & Wessells (1997) กล่าวว่า มาตรฐานการพยาบาล (Nursing standard) หมายถึง เครื่องมือสำหรับเปรียบเทียบปริมาณ

หรือคุณภาพค่านิยม เกณฑ์ ภาวะปกติ

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานการพยาบาลหมายถึง ข้อความที่มีความเที่ยงตรงชัดเจนที่อธิบายกิจกรรมการพยาบาลที่ทำให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน เพื่อแสดงถึงคุณภาพการพยาบาล สิ่งที่ยังกระทำและผลลัพธ์ที่คาดหวัง สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลบริการพยาบาล

2. ประโยชน์และคุณค่าของมาตรฐานการพยาบาล

2.1 ประโยชน์ของมาตรฐานการพยาบาล

มาตรฐานการพยาบาลเป็นเครื่องมือสำหรับเปรียบเทียบคุณภาพการบริการพยาบาล เป็นเกณฑ์ของความเป็นเลิศในการบริการพยาบาล ทั้งระดับโครงสร้าง กระบวนการผลลัพธ์ กองการพยาบาล (2542) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของมาตรฐานการพยาบาลไว้ ดังนี้

(1) เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพการพยาบาล เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่ดีที่สุด

(2) เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งนำไปใช้ได้ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเอง โดยผู้บริหารสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ส่วนผู้ปฏิบัติงานเอง สามารถนำไปประเมินตนเองว่าสามารถปฏิบัติได้มาตรฐานหรือไม่ และจะมีการปรับปรุงการทำงานตนเองอย่างไร

(3) ช่วยให้การปฏิบัติการพยาบาลเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ มีการนำหลักทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการแก้ปัญหาทางการพยาบาล ทำให้พยาบาลรู้จักที่จะรวบรวมข้อมูลปรับปรุง แก้ไข มีเหตุผลในการปฏิบัติ สามารถตัดสินใจได้ถูกต้องเมื่อเผชิญปัญหา และวิเคราะห์วิจารณ์ การให้การพยาบาลของเราเองได้อย่างมีเหตุผล

(4) เป็นแนวทางในการจัดการด้านทรัพยากรบุคคล เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาการบริการให้ได้คุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(5) ใช้เป็นแนวทางในการปฐมนิเทศพยาบาลใหม่ และจัดอบรมเพื่อฟื้นฟูวิชาการและพัฒนาระบบบริการให้ดียิ่งขึ้น

(6) ใช้เป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลที่มาฝึกปฏิบัติในหน่วยงาน

(7) สร้างความเชื่อมั่นต่อที่รักษาพยาบาล

(8) ช่วยส่งเสริมความเป็นอิสระแห่งวิชาชีพพยาบาลและเป็นเอกลักษณ์ของวิชาชีพ

ชูลีพร เชาวน์เมธากิจ (2525) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการพยาบาลมีประโยชน์ดังนี้

(1) มาตรฐานการพยาบาลเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของการพยาบาลจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติการพยาบาลหลายแง่แยกแ่การประเมิน ถ้าไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจนแล้ว พยาบาลก็จะพิจารณาหรือตัดสินการกระทำของผู้อื่นจากเกณฑ์ของตนเอง ซึ่งเป็นผลเสียของการพยาบาล ผู้นิเทศจะประเมินผลโดยเน้นที่ Nursing tasks มากกว่ากระบวนการพยาบาล (Nursing process) ซึ่งเป็นผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพการพยาบาล มาตรฐานการพยาบาลจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้กระตุ้นผู้นิเทศให้มุ่งความสนใจที่กระบวนการพยาบาล และผลที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยเป็นสำคัญ และจะทำให้รู้ถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของการพยาบาลเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่และทำให้ผู้ถูกนิเทศได้รับความยุติธรรมในการประเมิน

(2) มาตรฐานการพยาบาลจะช่วยพยาบาลในการประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง โดยใช้เกณฑ์ที่ได้สร้างหรือกำหนดเอาไว้แล้ววัดคุณภาพการปฏิบัติงานของตนเอง ทำให้พยาบาลรู้ตัวเองว่าทำงานได้มาตรฐานหรือไม่โดยเทียบกับเกณฑ์ และยังรู้ว่าจะปรับปรุงการทำงานของตนเองอย่างไร ฉะนั้นมาตรฐานการพยาบาลจึงเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้ขวัญในการทำงานของพยาบาลดีขึ้น และยังช่วยให้พยาบาลปรับปรุงตนเองในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและบริการที่ให้กับชุมชน

(3) มาตรฐานการพยาบาลจะช่วยทำให้การปฏิบัติการพยาบาลเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ มีการนำหลักวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ไขข้อวินิจฉัยการพยาบาล ทำให้พยาบาลรู้จักที่จะรวบรวมข้อมูล ปรับปรุงแก้ไข มีเหตุผลในการ

ปฏิบัติ สามารถตัดสินใจได้ถูกต้องเมื่อเผชิญข้อวินิจฉัยการพยาบาลและวิเคราะห์วิจารณ์การให้การพยาบาลอย่างมีเหตุผล สิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนส่งเสริมความเป็นอิสระแห่งวิชาชีพพยาบาล (Professional autonomy)

(4) มาตรฐานการพยาบาลสามารถให้ข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผนบุคลากรพยาบาลในหน่วยงานต่างๆได้ และในขณะเดียวกันก็สามารถชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานนั้นๆต้องการบุคลากรระดับใดมากน้อยเพียงใด โดยมีผลงานยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

(5) ทำให้รู้ว่าต้องปฐมนิเทศหรือให้ความรู้เรื่องใดแก่ผู้เข้ามาใหม่ หรือจะจัดอบรมพัฒนาบุคลากรในจุดใด

(6) นำมาปรับปรุงการทำงานของทีมนิสิต เพราะมีเกณฑ์ที่จะเข้าใจและสื่อสารได้ตรงกัน ทุกคนรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง มาตรฐานจะเป็นสื่อระหว่างพยาบาลกับพยาบาลพยาบาลกับผู้ป่วย พยาบาลกับบุคคลอื่นในทีมนิสิต

(7) มาตรฐานการพยาบาลช่วยให้เราสามารถจำแนกขอบเขตของการทำวิจัยทางการพยาบาลได้

(8) ประการสุดท้ายและสำคัญมากคือ มาตรฐานการพยาบาลจะเป็นสิ่งที่ช่วยประกันคุณภาพการพยาบาลแก่ผู้รับบริการว่า เราตั้งใจที่จะให้บริการพยาบาลที่ดีที่สุดแก่เขาและยอมรับในสิทธิมนุษยชนของผู้ป่วย รวมทั้งให้เขามีส่วนร่วมในการดูแลเกี่ยวกับตัวเขาเอง

จะเห็นได้ว่ามาตรฐานการพยาบาล เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวัดคุณภาพการพยาบาล

เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การประเมินผลการพยาบาลและเป็นเอกลักษณ์ทางวิชาชีพที่น่าภาคภูมิใจ

2.2 คุณค่าของมาตรฐานการพยาบาล

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2539) ได้กล่าวถึงคุณค่าของมาตรฐานการพยาบาลไว้ดังนี้

2.2.1 คุณค่าต่อวิชาชีพ

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และเป็นขั้นตอนแรกของการประกันคุณภาพการพยาบาล ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบที่สังคมยอมรับ เชื่อมันการบริการที่ตนเองได้รับ ช่วยให้อาชีพมีคุณค่าต่อสังคม มีประโยชน์ ทำให้การปฏิบัติการพยาบาลเป็นไปอย่างมีระบบ มีทิศทาง และเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ของพยาบาลวิชาชีพ มีอิสระของการปฏิบัติวิชาชีพพยาบาล และเป็นเอกลักษณ์ของวิชาชีพ

2.2.2 คุณค่าต่อผู้รับบริการ

โดยใช้เป็นแนวทางหลักในการจัดบริการ และการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้ใช้บริการ ได้รับบริการที่มีคุณภาพและเสมอภาคมากที่สุด

2.2.3 คุณค่าต่อพยาบาล

โดยพยาบาลสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน และการให้บริการพยาบาลอย่างมีคุณภาพ เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพ สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารทุกระดับ ในการจัดหา/จัดสรรทรัพยากร รวมถึงกำหนดนโยบายให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นเครื่องชี้แนะแนวทางในการนิเทศงาน การประเมินผลงานซึ่ง

เกี่ยวข้องถึงการพิจารณาความดีความชอบส่วนบุคคลด้วย

2.2.4 คุณค่าต่อสถาบันและหน่วยงาน

มาตรฐานการพยาบาลแสดงถึงเป้าหมายสูงสุดของการพยาบาลของสถาบันนั้น ที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานยึดเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ทำให้การทำงานของหน่วยงานมีความราบรื่น ลดข้อขัดแย้ง เป็นแนวทางในการจัดการงานบริการวางแผนด้านบุคลากร ทรัพยากร ประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการพัฒนางานบริการ เพื่อให้สังคมเกิดการยอมรับผลงานของหน่วยงานมากขึ้น

3. องค์ประกอบที่มีผลต่อมาตรฐานการพยาบาล

Nicholls & Wessells (1977) กล่าวว่า มาตรฐานการพยาบาลจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง การตระหนักถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้พยาบาลสร้างมาตรฐานการพยาบาลที่มีความหมายสมบูรณ์สำหรับการนำไปปฏิบัติ องค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อมาตรฐานการพยาบาล มีดังนี้

3.1 องค์ประกอบทางสังคม

ต้องศึกษาความต้องการของสังคมเพื่อให้รู้แน่ชัดว่า ข้อวินิจฉัยการพยาบาลสุขภาพอนามัยของสังคมมีอะไรบ้าง สังคมต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยในลักษณะเช่นใด ซึ่งมาตรฐานที่สร้างขึ้นก็ควรสนับสนุนและครอบคลุม ให้ผู้รับบริการมีความเข้าใจและสามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้ โดยคำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจและด้านอื่นด้วยและพยาบาลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี

3.2 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ป่วย

เช่น อายุ วัฒนธรรม ความเชื่อ ภาวะทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจและความคาดหวังเกี่ยวกับบริการที่จะได้รับแตกต่างกัน แต่ผู้ป่วยทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลที่เหมาะสมเท่าเทียม ดังนั้นพยาบาลจะต้องเข้าใจและยอมรับสิทธิต่าง ๆ ของผู้ป่วยในการสร้างมาตรฐานการพยาบาล พยาบาลจะต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วยด้วย

3.3 องค์ประกอบในสถาบัน

ในการสร้างมาตรฐานต้องศึกษานโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ของสถาบันว่าต้องการอะไร คาดหวังต่อมาตรฐานการพยาบาลระดับใด ผู้บริหารควรปฏิบัติงานอย่างทุ่มเทและมีความมุ่งมั่น พร้อมที่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

3.4 องค์ประกอบในกลุ่มงานการพยาบาล

ต้องพิจารณาว่าผู้บริหารทางการพยาบาลมีวิสัยทัศน์กว้างไกลเพียงใด มีการสนับสนุนการนำมาตรฐานการพยาบาลมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลหรือไม่ มองเห็นความสำคัญ คุณค่า และมีความรักต่อองค์กรวิชาชีพมากน้อยเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะบอกให้ทราบว่าพยาบาลคาดหวังเกี่ยวกับคุณภาพการพยาบาลระดับใด

3.5 องค์ประกอบจากผู้ร่วมทีมสุขภาพในการทำงาน

ร่วมกับสมาชิกอื่นในทีมสุขภาพนั้น พยาบาลต้องรับผิดชอบและรักษาบทบาทหน้าที่ของตนเอง ร่วมกันสร้างมาตรฐานสำหรับพยาบาลขึ้น

3.6 องค์ประกอบด้านบุคลากรพยาบาลผู้ปฏิบัติ

พื้นฐานความรู้ ทักษะ ทักษะคติของพยาบาลที่แตกต่างกัน รวมทั้งหลักสูตรพยาบาลที่แตกต่าง

กันของแต่ละสถาบัน ย่อมมีผลทำให้มาตรฐานการพยาบาลของแต่ละคนก็แตกต่างกันไปด้วย

4. การสร้างมาตรฐานการพยาบาล

4.1 พัฒนาการของการสร้างมาตรฐานการพยาบาล

การสร้างมาตรฐานการพยาบาล ได้ริเริ่มสร้างขึ้นในปี ค.ศ.1963 โดยข้อความมาตรฐานการพยาบาลขณะนั้นเพื่อนำไปสู่การประเมินโครงสร้างของหน่วยงานหรือบ่งบอกหลักฐานการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยอย่างกว้างๆ เท่านั้น ไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจนพอที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้ รวมทั้งไม่สามารถประเมินคุณภาพการให้การพยาบาลได้ (กอบกุลพันธ์เจริญวรกุล, 2539)

ต่อมาในปี ค.ศ 1966 สมาคมพยาบาลอเมริกัน(American Nurses Association) ได้แบ่งกลุ่มพัฒนาการสร้างมาตรฐานการพยาบาลขึ้นซึ่งมาตรฐานที่สร้างขึ้นเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการประกันคุณภาพการพยาบาล จากนั้นในปี ค.ศ.1970 ได้มีการจัดตั้งสมาคมโรงพยาบาลแห่งสหรัฐอเมริกา (American Hospital Association) และกรรมาธิการร่วมเพื่อการรับรองโรงพยาบาล (JOINT Commission on Accreditation of Hospital) ใช้ชื่อย่อว่า JCAH มีหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพทางการแพทย์และการพยาบาล โดยจะดูผลการพยาบาลที่ผู้ป่วยได้รับด้วยวิธีการตรวจสอบย้อนหลังถึงคุณภาพการพยาบาลของหน่วยงานและองค์กร รวมทั้งปรับปรุงเกณฑ์และกระบวนการพยาบาลเพื่อการวัดคุณภาพทางการแพทย์ และในปี ค.ศ.1972 สหรัฐอเมริกาได้มีการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับความ

ปลอดภัยของสังคมและมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบมาตรฐานวิชาชีพ (Professional Standard Review Organization) ใช้ชื่อย่อว่า PSRO โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อตรวจสอบคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยว่าเหมาะสมและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่

ต่อมาสภาการพยาบาลแห่งชาติ (National League for Nursing: NLN) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน้าที่วางมาตรฐานการศึกษาและทำการตรวจสอบเพื่อรับรองคุณภาพสถาบันการศึกษาพยาบาล ได้กำหนดมาตรฐานในการบริการพยาบาลไว้ 5 มาตรฐาน (กองการพยาบาล, 2542) คือ

มาตรฐานข้อที่ 1 การให้บริการต้องอยู่ภายใต้กฎหมายวิชาชีพ พยาบาลที่ทำหน้าที่ให้บริการจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่โดยวางแผนการมอบหมาย การนิเทศ การประเมินผลการพยาบาลโดยใช้ทักษะในการปฏิบัติงาน

มาตรฐานข้อที่ 2 ในการบริการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาลจะต้องเขียนแผน การดำเนินงานของฝ่ายการพยาบาลให้เป็นปัจจุบันเสมอ โดยต้องวิเคราะห์จากโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ ตลอดจนกลไกการร่วมมือประสานแผนและการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ

มาตรฐานข้อที่ 3 นโยบายการบริหารแผนการพยาบาลและคู่มือการปฏิบัติ การพยาบาลจะต้องปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์พยาบาลให้บรรลุบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและเป้าหมายของ

โครงการ

มาตรฐานข้อที่ 4 บริการที่ให้ควรคำนึงถึงความปลอดภัยโดยมีการวางแผน การพยาบาลตามแผนการรักษาพยาบาลและสามารถนำไปใช้ได้กับทุกคน

มาตรฐานข้อที่ 5 ควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรมในการปฏิบัติงานและการศึกษาต่อเนื่องเพื่อพัฒนาบุคลากร

ในประเทศไทยเริ่มมีความสนใจเรื่องมาตรฐานการพยาบาลตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2522 โดยการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 จัดโดยสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยได้ใช้ชื่อการประชุมครั้งนี้ว่า “คุณภาพการพยาบาล” และการประชุมได้มีกล่าวถึงมาตรฐานการพยาบาลในการประกันคุณภาพการพยาบาล ต่อมาได้มีผู้ให้ความสนใจ เรื่องการสร้างมาตรฐานการพยาบาลมากขึ้น เพื่อปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล และระบุดึงความสำคัญของมาตรฐานการพยาบาลว่าเป็นเอกลักษณ์ของวิชาชีพ ที่จะร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดกรอบแนวคิดหรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานการพยาบาลเป็นความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพทุกคนที่จะต้องร่วมกันสร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน และร่วมกันพัฒนาการสร้างมาตรฐานการพยาบาล

4.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างมาตรฐานการพยาบาล

การสร้างมาตรฐานการพยาบาลมีวัตถุประสงค์ดังนี้(กองการพยาบาล, 2542) คือ

4.2.1 ใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิและตติยภูมิ

4.2.2 ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินตนเองของกลุ่มงานการพยาบาลเพื่อค้นหาส่วนขาดและความจำเป็นในการพัฒนาปรับปรุงการบริการพยาบาล

4.2.3 ใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

4.2.4 ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลลัพธ์ของการบริการพยาบาล อันจะนำไปสู่การประกันคุณภาพการพยาบาล

4.2.5 ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล ทั้งด้านการบริหารการพยาบาล และการปฏิบัติการพยาบาล

4.3 ระดับของมาตรฐานการพยาบาล

มาตรฐานการพยาบาลแบ่งได้ 3 ระดับ (กองการพยาบาล, 2542) คือ

4.3.1 มาตรฐานการพยาบาลระดับชาติ

กำหนดโดยองค์กรวิชาชีพในลักษณะหลักการกว้างๆ เพื่อให้ครอบคลุมแนวปฏิบัติที่หลากหลายในทุกๆสถานการณ์ด้านการพยาบาล หรืออาจกำหนดในลักษณะที่เป็นระเบียบ หรือกฎหมายการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพถือเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติ ในประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรฐานบริการพยาบาล(Nursing service standard) ใน 2 ลักษณะ คือ

(1) มาตรฐานเชิงโครงสร้างของการพยาบาล ในสถานบริการสาธารณสุข สถานประกอบการ และสถานศึกษา

(2) มาตรฐานเชิงกระบวนการ

ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ มาตรฐานการปฏิบัติการ
พยาบาล และมาตรฐานการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ

มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาล

ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การวินิจฉัยทางการ
พยาบาล การกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติการ
พยาบาล การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติ
กิจกรรมการพยาบาล และการประเมินผลการ
พยาบาล

มาตรฐานการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ

ได้แก่ คุณภาพการพยาบาล การประเมินและการ
พัฒนาตนเอง การพัฒนาความรู้ความสามารถ
ทางการพยาบาล ความสามารถในเชิงวิชาชีพ
คุณภาพเชิงจริยธรรม บทบาทด้านการมีส่วนร่วม
ความสามารถด้านการวิจัย และความสามารถใน
การบริหารจัดการ ซึ่งมาตรฐานการพยาบาล
ระดับชาติ จะต้องทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์ หรือ
แนวทางปฏิบัติในแต่ละมาตรฐาน และองค์กร
พยาบาลต้องยึดเป็นนโยบายหลักในการจัดบริการ
พยาบาล

4.3.2 มาตรฐานการพยาบาลระดับสถาบัน

กำหนดโดยองค์กรหรือหน่วยงาน
กลางที่รับผิดชอบในด้านการควบคุมคุณภาพ
บริการ เช่น กองการพยาบาล กระทรวง
สาธารณสุข สมาคมพยาบาลโรคหัวใจและทรวง
อกแห่งประเทศไทย เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางใน
การนำไปกำหนดมาตรฐานในระดับหน่วยงาน โดย
มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ
และประเมินคุณภาพการพยาบาล

4.3.3 มาตรฐานระดับโรงพยาบาล/ หน่วยงาน

เป็นมาตรฐานที่กำหนดโดยคณะ

ผู้บริหารและคณะทำงานด้านการควบคุมและ
พัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล การกำหนดมาตรฐาน
ระดับนี้ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติ
มาตรฐานระดับสถาบัน และนโยบาย พันธกิจของ
แต่ละแห่ง โดยมีจุดมุ่งหมายให้มาตรฐานนี้เป็น
เกณฑ์ในการปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงาน เช่น
มาตรฐานการจัดการความปลอดภัยในโรงพยาบาล
มาตรฐานการช่วยฟื้นคืนชีพ รวมทั้งมาตรฐานการ
ดูแลผู้ป่วยเฉพาะโรค/กลุ่มอาการเป็นต้น

4.4 ประเภทของมาตรฐานการพยาบาล

มาตรฐานการพยาบาลแบ่งเป็น 3
ประเภท (กองการพยาบาล, 2542) คือ

4.4.1 มาตรฐานเชิงโครงสร้าง (Structure standard)

หมายถึงมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับ
การ กำหนด คุณลักษณะของระบบบริหารและ
ระบบบริการพยาบาล ประกอบด้วยองค์ประกอบ
ที่สำคัญคือ พันธกิจ วิสัยทัศน์ ปรัชญา นโยบาย
แผนงาน อัตรากำลัง อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
อาคารสถานที่ ตลอดจนแหล่งความรู้ต่างๆ
มาตรฐานเชิงโครงสร้างมุ่งถึงขั้นตอนการบริหารที่
จะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.4.2 มาตรฐานเชิงกระบวนการ (Process standard)

หมายถึงมาตรฐานที่กำหนด
กิจกรรม หรือกระบวนการพยาบาลทุกอย่างในการ
ปฏิบัติการพยาบาล มีรายละเอียดของกิจกรรมการ
พยาบาล ที่จะต้องปฏิบัติอย่างเหมาะสม และเป็น
ที่ต้องการของพยาบาลในระดับปฏิบัติการ ซึ่งมี
หลักสำคัญคือ จะต้องมีการครอบคลุมถึงผู้ป่วย
ครอบครัว และชุมชน บอกถึงวิธีการปฏิบัติโดย

ละเอียด รวมทั้งวิธีการติดต่อสื่อสาร และบันทึกการพยาบาลที่มีคุณภาพด้วย การกำหนดมาตรฐานเชิงกระบวนการนี้เน้นที่ผู้ให้บริการคือพยาบาลเป็นหลัก (Nurse oriented) ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างมาตรฐานเชิงโครงสร้างและมาตรฐานเชิงกระบวนการ คือในมาตรฐานเชิงกระบวนการนั้นมีเพียงพยาบาลเท่านั้นที่สามารถตัดสินใจได้ว่า มาตรฐานที่สร้างขึ้นนั้นเหมาะสมสำหรับผู้ป่วยหรือไม่ แต่มาตรฐานเชิงโครงสร้างมีหลายคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจว่า มาตรฐานที่สร้างขึ้นนำมาใช้ได้หรือไม่

4.4.3 มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ (Outcome standard)

เป็นมาตรฐานที่ใช้ในการวัดผลการดูแลผู้ป่วย และเป็นจุดประสงค์สุดท้ายในการวัดผลทางการพยาบาล โดยจะแสดงผลลัพธ์ที่ปรากฏต่อผู้ป่วยรวมทั้งความพึงพอใจของผู้ป่วย แต่มิใช่การประเมินกระบวนการที่พยาบาลปฏิบัติหรือพฤติกรรมการปฏิบัติของพยาบาล มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ จะคำนึงถึงเป้าประสงค์ในการส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น สภาพผู้ป่วยดีขึ้น ผู้ป่วยมีความรู้ในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ผู้ป่วยมีความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับ เป็นต้น

5. การสร้างมาตรฐานการพยาบาลตามแนวคิดของเมสัน

5.1 ประเภทของมาตรฐานการพยาบาลตามแนวคิดของเมสัน

เมสัน (1994) ได้แบ่งมาตรฐานการพยาบาลตามหน่วยการพยาบาล (Unit of nursing care) ออกเป็น 5 ประเภทคือ

(1) มาตรฐานตามวิธีการปฏิบัติการ

พยาบาล (Nursing intervention) โดยกำหนดเป็นขั้นตอน (Step-by-step-method) เช่น มาตรฐานการดูแลผู้ป่วยทางหลอดเลือด มาตรฐานการทำความสะอาดร่างกายผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ มาตรฐานการเช็ดตัวลดไข้

(2) มาตรฐานตามการวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing diagnosis) รวมทั้งปัญหาสุขภาพ หรือความต้องการพื้นฐานของผู้ป่วย ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะเนื้อเยื่อขาดออกซิเจน เป็นต้น

(3) มาตรฐานตามการวินิจฉัยทางการแพทย์ (Medical diagnosis) โดยการแปลความหมายว่าการวินิจฉัยทางการแพทย์นั้นๆ ต้องการการพยาบาลที่ครอบคลุมอะไรบ้าง ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยข้ออักเสบ มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยโรคต่างๆ เป็นต้น

(4) มาตรฐานตามมโนทัศน์ทางการพยาบาล (Concept) ซึ่งอาจเป็นกลุ่มของประเภทหรือพฤติกรรมของผู้ป่วย กลุ่มของเหตุการณ์หรือกระบวนการซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะที่ให้ความหมายได้ ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่หมดสติ มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยก่อนหรือหลังผ่าตัด มาตรฐานการพยาบาลผู้คลอดในระยะคลอด มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะซีมเคร้า วิตกกังวล หรืออื่นๆ เป็นต้น

(5) มาตรฐานการพยาบาลตามปัญหาสุขภาพและความต้องการพื้นฐานของผู้ป่วย (Health problems and needs) เช่น มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะอาเจียน

รุนแรง มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยที่ต้องการเคลื่อนไหวภายหลังผ่าตัด เป็นต้น

เมสัน (1994) ยังแบ่งมาตรฐานการพยาบาลที่จะใช้วัดคุณภาพการให้การพยาบาล ออกเป็น 3 ประเภท คือ มาตรฐานเชิงกระบวนการ มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ และมาตรฐานเชิงเนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) **มาตรฐานเชิงกระบวนการ (Process standard)** อธิบายถึงกิจกรรมที่พยาบาลปฏิบัติหรือกระทำให้แก่ผู้ป่วยโดยละเอียด และเป็นขั้นตอนและสามารถประกันผลลัพธ์เชิงบวกสำหรับผู้ป่วยได้ กระบวนการมาตรฐานจะต้องพัฒนาวิธีการและการดูแลทั้งหมด

(2) **มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ (Outcome standard)** อธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาวะคุณภาพของผู้ป่วยและสิ่งแวดล้อมภายหลังจากที่ให้การพยาบาลไปแล้ว รวมถึงความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการพยาบาล การพยาบาลที่ดีจะก่อให้เกิดผลในทางบวก และป้องกันผลในทางลบ การดูแลตามมาตรฐานสามารถป้องกันผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทางลบ และมาตรฐานเชิงผลลัพธ์สามารถพัฒนากระบวนการในการดูแลได้

(3) **มาตรฐานเชิงเนื้อหา (Content standards)** อธิบายเนื้อหาของการพยาบาลซึ่งเกี่ยวข้องกับติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และการตัดสินใจของพยาบาล เช่น การประเมินผู้ป่วย (Assessment) การสอนผู้ป่วยและครอบครัว (Teaching) การติดต่อสื่อสาร เพื่อการบำบัดกับผู้ป่วยและครอบครัว (Therapeutic communication) การตัดสินใจของพยาบาลในสถานการณ์ที่ฉุกเฉิน (Decision making in

emergency situation) ข้อมูลซึ่งต้องบันทึกในรายงานเกี่ยวกับผู้ป่วย และการพยาบาลที่ให้แก่ผู้ป่วย (Documentation) ข้อมูลซึ่งต้องรายงานให้บุคคลในทีมสุขภาพทราบ (Reporting)

5.2 **ขั้นตอนการสร้างมาตรฐานการพยาบาลตามแนวคิดของเมสัน**

เมสัน (1994) ได้กำหนดขั้นตอนของการสร้างมาตรฐานการพยาบาลในแต่ละประเภทไว้ดังนี้

5.2.1 **วิธีการสร้างมาตรฐานเชิงกระบวนการ**

วิธีการสร้างมาตรฐานตามหน่วยการพยาบาลแต่ละหน่วย จะมีความแตกต่างกันเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างเพียงเล็กน้อย ซึ่งเมสันได้กำหนดขั้นตอนการเขียนมาตรฐานเชิงกระบวนการแต่ละหน่วยไว้อย่างชัดเจน เช่น ในการสร้างมาตรฐานเชิงกระบวนการซึ่งเน้นเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือวิธีการพยาบาลนั้น เมสันได้กำหนดวิธีสร้างไว้ทั้งหมด 9 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ระบุการปฏิบัติหรือวิธีการพยาบาลที่ต้องการสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 ระบุระยะเวลาของการปฏิบัติการพยาบาลนั้น

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดจุดประสงค์ของการปฏิบัติหรือวิธีการพยาบาลแต่ละอย่างทีละอย่างไว้

ขั้นตอนที่ 4 แจกแจงกิจกรรมการพยาบาลที่จำเป็นในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 5 แจกแจงกิจกรรมการพยาบาลที่ต้องกระทำและความก้าวหน้าของการปฏิบัติการพยาบาลที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วย

ขั้นตอนที่ 6 ซึ่เฉพาะเจาะจงว่าแต่
ละกิจกรรมนั้นต้องทำเมื่อใด บ่อยเพียงใด ระยะเวลา
นานเพียงใด

ขั้นตอนที่ 7 ประสานกิจกรรมการ
พยาบาลเข้ากับแผนการรักษาของแพทย์

ขั้นตอนที่ 8 ร่างมาตรฐานเชิง
กระบวนการโดยเรียงลำดับขั้นตอนของกิจ
กรรมการพยาบาลที่ทำตามลำดับความสำคัญก่อน
และหลัง โดยไม่ระบุข้อเสนอแนะหรือเหตุผลของ
การปฏิบัติไว้ในข้อความของมาตรฐานนั้น

ขั้นตอนที่ 9 ตรวจสอบความตรง
ของมาตรฐานเชิงกระบวนการ ให้มีความตรงและ
สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยเมสันได้เสนอแนะสิ่งที่
ควรคำนึงไว้ 2 ประการ ได้แก่ ควรเลือกใช้คำที่มี
ความหมายชัดเจนมากที่สุด สามารถแปล
ความหมายได้ตรงกัน และควรกำหนดข้อความที่
วัดหรือประเมินคุณภาพของการพยาบาลได้หลาย
สถานการณ์โดยใช้ข้อความที่สัมพันธ์กับลักษณะ
ของผู้ป่วยและสิ่งแวดล้อมตลอดจนแสดงถึงความ
รับผิดชอบของพยาบาลควบคู่กันไปอีกด้วย

5.2.2 วิธีการสร้างมาตรฐานเชิงผลลัพธ์

มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ เป็นการ
อธิบายการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพของ
ผู้รับบริการหลังจากให้การพยาบาลแล้วโดยการ
พยาบาลที่ดีจะก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวก และ
ป้องกันผลลัพธ์เชิงลบ มีวิธีการสร้าง 8 ขั้นตอน
ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ให้คำจำกัดความของ
วิธีการปฏิบัติการพยาบาลนั้นว่าคืออะไร

ขั้นตอนที่ 2 แจกแจงวัตถุประสงค์
การปฏิบัติการพยาบาลนั้น

ขั้นตอนที่ 3 แจกแจงผลลัพธ์เชิง
บวกที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 แจกแจงผลลัพธ์เชิงลบ
ที่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดระยะเวลา
อย่างชัดเจนว่าผลลัพธ์แต่ละอย่างนั้นจะเกิดขึ้น
เมื่อใด

ขั้นตอนที่ 6 อธิบายวิธีการวัดผล
ลัพธ์ทางการพยาบาลที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 7 รวบรวมผลลัพธ์ที่
คาดหวัง เรียงตามลำดับความสำคัญก่อน หลัง
เป็นร่างมาตรฐานเชิงผลลัพธ์

ขั้นตอนที่ 8 ตรวจสอบความตรง
(Validity) ของมาตรฐานเชิงผลลัพธ์

5.2.3 วิธีการสร้างมาตรฐานเชิงเนื้อหา

เป็นการอธิบายแนวทางการ
ปฏิบัติการพยาบาล เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร
กับบุคคลอื่น รวมทั้งแนวทางในการตัดสินใจในการ
ปฏิบัติการพยาบาลเกี่ยวกับการสอนผู้ป่วยและ
ครอบครัว การติดต่อสื่อสารเพื่อการบำบัดผู้ป่วย
และครอบครัว การวางแผนประชุมปรึกษาทั้ง
ภายในและระหว่างหน่วยงาน การตัดสินใจของ
พยาบาล และการบันทึกและการเสนอรายงาน
ต่างๆ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างมาตรฐานเชิงเนื้อหา
มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อธิบายภาวะสุขภาพ
อนามัย (Health situation) ของผู้ป่วย

ขั้นตอนที่ 2 แจกแจงวัตถุประสงค์
ของการสอน การติดต่อสื่อสาร การตัด สิ้นใจ หรือ
การวางแผนการประชุมปรึกษาในเรื่องนั้น

ขั้นตอนที่ 3 แจกแจงเนื้อหาสาระ

ของเรื่องนั้น

ขั้นตอนที่ 4 เรียงลำดับมาตรฐาน
เชิงเนื้อหาที่ได้จากขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 5 สร้างและตรวจสอบ
ความเที่ยงและความตรงของมาตรฐาน

5.3 การตรวจสอบความตรงตามแนวคิดของเมสัน (Test validity)

การทดสอบความตรงของมาตรฐานการ
พยาบาลตามแนวความคิดของเมสันมีวิธีการดังนี้

5.3.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

โดยการหาแหล่งผู้ให้ข้อมูลหรือ
ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 แหล่ง ผู้ทรงคุณวุฒิอาจ
เป็นพยาบาลผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการ
การปฏิบัติการพยาบาลนั้นๆ หรืออาจเป็นตำรา
เอกสารทางวิชาการที่อธิบายถึงวิธีการปฏิบัติการ
พยาบาล โดยยึดหลักการพิจารณาความตรงตาม
เนื้อหา ดังนี้

(1) มาตรฐานเชิงกระบวนการที่
สร้างขึ้นต้องอธิบายถึงขั้นตอนของกิจกรรมการ
พยาบาลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

(2) มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ที่สร้างขึ้น
ต้องเป็นสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น ถ้าได้ปฏิบัติ
กิจกรรมการพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) มาตรฐานการพยาบาลที่สร้าง
ขึ้นต้องครอบคลุมทุกประเด็นของกิจกรรมการ
พยาบาล

5.3.2 การตรวจสอบความตรงตาม ความสัมพันธ์ (Criterion-related validity)

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย แสดงว่า
ความตรงตามเนื้อหาของมาตรฐานนี้ได้รับการ
ยอมรับ แต่ตามแนวความคิดของเมสันแล้ว

มาตรฐานเชิงกระบวนการและมาตรฐานเชิง
ผลลัพธ์นั้นยังต้องการการทดสอบความตรงตาม
ความสัมพันธ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) การรวบรวมข้อมูล โดยการ
สร้างแบบฟอร์มการรวบรวมข้อมูลประ กอบด้วย
หัวข้อมาตรฐาน วัตถุประสงค์ รายการข้อ
มาตรฐานเชิงกระบวนการ หรือมาตรฐานเชิง
ผลลัพธ์ พร้อมทั้งมีช่อง “ได้ปฏิบัติ” และ “ไม่ได้
ปฏิบัติ” สำหรับทำเครื่องหมายเมื่อทำการสังเกต
จากการปฏิบัติการพยาบาลอย่างน้อย 10 ครั้งต่อ
มาตรฐานเรื่องหนึ่ง วิธีการรวบรวมข้อมูลมี 2 วิธี

วิธีที่ 1 สังเกตพฤติกรรมการ
พยาบาล ที่ให้การปฏิบัติการพยาบาลในเรื่องนั้นๆ
จากหลายคน หรือหลายแห่งอย่างน้อย 10 ครั้ง
แต่ละครั้งดูผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่เขียนไว้
ในมาตรฐานหรือไม่ ก็ครั้ง เพื่อนำไปหา
ความสัมพันธ์ต่อไป

วิธีที่ 2 ขอความร่วมมือให้
พยาบาลที่ปฏิบัติการพยาบาลในเรื่องนั้นๆ ทำ
กิจกรรมทุกอย่างตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานเชิง
กระบวนการ แล้วประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็น
อย่างไร

(2) วิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์
ข้อมูลมี 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ในแต่ละ
มาตรฐานเชิงกระบวนการ หรือมาตรฐานเชิง
ผลลัพธ์ควรถือเกณฑ์ 9 ครั้งขึ้นไป จากการสังเกต
10 ครั้ง หรือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ว่าได้ปฏิบัติหรือ
เกิดขึ้นจริง จึงถือว่าเป็นมาตรฐานที่มีความตรง
ตามความสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ 2 นำมาตรฐานที่มี

การปฏิบัติหรือเกิดขึ้นจริงร้อยละ 90 ขึ้นไป ไปหา ความสัมพันธ์กันระหว่างกิจกรรมการพยาบาลกับ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ถ้าพบว่าเกิดผลทางบวก แสดง ว่ามาตรฐานเชิงกระบวนการนั้นสามารถนำไปใช้ เป็นมาตรฐานการพยาบาลได้ แต่ถ้าพบว่า เกิด ผลลัพธ์ทางลบแสดงว่ามาตรฐานเชิงกระบวนการ นั้นยังขาดความตรงตามความสัมพันธ์ควรนำไป ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดสอบจนกระทั่ง เกิด ผลลัพธ์ทางบวกทุกครั้ง

6. สรุป

มาตรฐานการพยาบาลเป็นสิ่งที่พยาบาล ทุกคน ควรมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะร่วมมือ กันกำหนด หรือสร้างมาตรฐานการพยาบาล เพื่อให้ ได้มาตรฐานการพยาบาลที่มาจากความร่วมมือของ ทุกคน นำไปสู่ความตระหนักและร่วมมือในการนำ มาตรฐานการพยาบาลที่สร้างขึ้น ไปใช้ในการ ปฏิบัติการพยาบาลทำให้เกิดผลลัพธ์ทางการ พยาบาลที่ดี พยาบาลทุกคนจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการพยาบาล

7. เอกสารอ้างอิง

- กองการพยาบาล. (2542). *มาตรฐานการ พยาบาลในโรงพยาบาล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2544). *การประกันคุณภาพการ พยาบาลในโรงพยาบาล: งานบริการ ผู้ป่วยหนัก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล. (2539). *วิธีการสร้าง มาตรฐานการพยาบาล. การประชุมวิชาการ ครั้งที่ 4 เรื่องมาตรฐานการพยาบาล: ทฤษฎี*

- และการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์. แชไซ ชาญบัญญัติ. (2545). *การสร้างมาตรฐาน การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดหัวใจ ชนิดเปิดของกลุ่มงานวิสัญญีวิทยา โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา*. รายงาน การศึกษาอิสระปริญญาพยาบาลศาสตรมหา บัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. (2539). *แนวคิดและหลักการ เกี่ยวกับมาตรฐานการพยาบาล. การประชุม วิชาการครั้งที่ 4 เรื่องมาตรฐานการพยาบาล: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว การพิมพ์.
- ชูลีพร เขาวนัฒนธากิจ. (2525). *มาตรฐานการ พยาบาล. วารสารการพยาบาล, 31(1), 26- 42.*
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2538). *การประกัน คุณภาพการพยาบาล*. กรุงเทพฯ: วัง ใหญ่บุลูพรีนซ์.
- Mason, E.J. (1994). *How to write meaningful nursing standard*. 3rd ed. New York: Delmar Publishers, Inc.
- Nicholls, M.E. & Wessells, V.G. (1977). *Nursing standards & nursing process*. Wakefield, Mass: Contemporar Pub.